

(Rajonas/miestas, mokykla)

_____ klasės mokinio(-ės)

(Vardas ir pavardė)

2010 m. pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo užduotis

Праверачныя заданні 2010 г. за курс асноўнай школы

GIMTOJI KALBA (BALTARUSIŲ)

БЕЛАРУСКАЯ МОВА

Testas

Тэст па беларускай мове і літаратуры

3 чэрвеня 2010 г.

Час – 1 гадзіна 30 хвілін

ТЛУМАЧЭННІ:

- Праверце, ці няма пустых аркушаў ці іншых дэфектаў друку ў вашым тэксце. Калі заўважыце, паведамце настаўніку.
- Пісаць можаце і алоўкам, але канчатковы варыянт павінен быць напісаны ручкай сіняга колеру. Выкарыстоўваць карэктар забаронена.
- Будзе ацэньвацца і культура вашага пісьма: невыразна напісаныя, закрэсленыя адказы не будуць ацэнены (г.зн. за гэты адказ вы атрымаеце 0 балаў).
- На пытанні тэста адказвайце каратка і зразумела. Вашы адказы павінны змясціцца ў адведзеных радках.

VERTINIMAS

Užduotys	Maksimalus taškų skaičius	Surinktų taškų suma		
		1 vertintojas	2 vertintojas	3 vertintojas
1 – 18	27			
19 – 26	11			
Taškų suma	38			

TAŠKAI

Vertinimo komisijos pirmininkas: _____

(parašas, vardas ir pavardė.)

Vertintojai: _____

(parašas, vardas ir pavardė.)

(parašas, vardas ir pavardė.)

Прачытайце верш М. Багдановіча і выканайце заданні 1 – 18

Маёвая песня

De la musique avant toute chose.

P. Verlaine

Па-над белым пухам вішняў,
Быццам сіні аганёк,
Б'ецца, ўецца шпаркі, лёгкі
Сінякрылы матылёк.

Навакол усё паветра
Ў струнах сонца залатых, –
Ён дрыжачымі крыламі
Звоніць ледзьве чутна ў іх.

І ліецца хваляй песня, –
Ціхі, ясны гімн вясне.
Ці не сэрца напявае,
Навявае яго мне?

Ці не вецер гэта звонкі
Ў тонкіх зёлках шапаціць?
Або мо сухі, высокі
Ля ракі чарот шуміць?

Не паняць таго ніколі,
Не разведаць, не спазнаць:
Не даюць мне думаць зыкі,
Што ляцяць, дрыжаць, звіняць.

Песня рвецца і ліецца
На раздольны, вольны свет.
Але хто яе пачуе?
Можа, толькі сам паэт.

**Музыка перш за ўсё.*

П.Верлен (франц.)

Заданні 1 – 18 (27 балаў)

1. У якім зборніку вершаў М.Багдановіча быў змешчаны гэты твор?

_____ (0,5 бала)

1.1. Дзе быў выдадзены гэты зборнік?

_____ (0,5 бала)

2. Пра якую пару года расказваецца ў вершы?

_____ (0,5 бала)

2.1. Дакажыце радком верша.

_____ (0,5 бала)

3. Выпішыце 3 словазлучэнні або сказы, пры дапамозе якіх перадаюцца ў вершы гукі, песня вясны.

 _____ (1,5 бала)

4. Прачытайце ўважліва дзве першыя страфы верша. Якія мастацкія сродкі дапамагаюць паэту перадаць шматфарбоўнасць, разноколernasць свету? Назавіце і выпішыце іх.

 _____ (3 балы)

5. Знайдзіце ў тэксце словы, у якіх заключаны асноўны пафас верша.

_____ (1 бал)

6. Што, на вашу думку, галоўнае ў вершы: **апісанне** веснавога дня ці **ўражанне** ад гэтага дня

_____ (1 бал)

Балы

1 2

— —

— —

— —

— —

— —

— —

— —

— —

— —

— —

— —

— —

— —

— —

— —

— —

— —

— —

— —

— —

— —

— —

— —

— —

— —

— —

— —

— —

— —

— —

— —

— —

— —

— —

— —

— —

— —

— —

— —

— —

— —

— —

— —

— —

— —

— —

— —

— —

— —

— —

— —

		Балы	
		1	2
7.	Якую ролю адыгрываюць эпітэты ў гэтым вершы? _____ _____ _____		
	(1,5 бала)	—	—
8.	У вершы многа дзеясловаў. Які эфект ствараецца з іх дапамогай? _____ _____		
	(1,5 бала)	—	—
9.	Якое з прыведзеных азначэнняў найбольш удала перадае ідэйна-эстэтычны пафас верша? <i>Правільны адказ абвядзіце.</i> А) любаванне матыльком; Б) апяванне вясны; В) захапленне гармоніяй фарбаў і гукаў.		
	(0,5 бала)	—	—
10.	Вызначце памер верша. _____		
	(1 бал)	—	—
10.1.	Растлумачце ролю гэтага памеру ў стварэнні настрою верша. _____ _____		
	(1 бал)	—	—
11.	Чаму аўтар лічыць, што толькі паэт здольны пачуць музыку прыроды? _____ _____ _____		
	(1,5 бала)	—	—
12.	Назавіце 3 напрамкі літаратурнай дзейнасці (акрамя паэзіі), у якіх праявіў сябе М.Багдановіч. _____ _____		
	(1,5 бала)	—	—

13. Чаму паэзія М.Багдановіча гучала своеасаблівым дысанансам у беларускай літаратуры пачатку XX ст.?

Балы
1 2

(1,5 балы)

14. У табліцы насупраць прыкладу пры дапамозе знака + пазначце разрад прапанаванага прыметніка. Пад нумарам 0 даецца ўзор.

	Прыклад	Якасны	Адносны	Прыналежны
0.	белы	+		
1.	тонкі			
2.	сінякрылы			
3.	высокі			
4.	вольны			

(1 бал)

15. Выпішыце з тэксту чатыры прыклады аднародных членаў сказа.

(2 балы)

16. У табліцы насупраць прыкладу пры дапамозе знака + пазначце, супадае ці не супадае ў ім колькасць літар і гукаў. Пад нумарам 0 даецца ўзор.

№	Прыклад	Супадае	Не супадае
0.	ляцяць		+
1.	раздольны		
2.	дрыжачымі		
3.	ўецца		
4.	ясны		
5.	песня		

(2,5 балы)

17. Да дзеяслова *ліецца* з паэтычнага радка *І ліецца хваляй песня*, –
Ціхі, ясны гімн вясне падбярыце і запішыце два словы-сінонімы.

(1 бал)

18. Пры дапамозе лічбаў 1 і 2 пазначце, да якога спражэння адносяцца прыведзеныя дзеясловы.

Б'ецца.....

звоніць.....

навявае.....

шапаціць.....

(2 балы)

Сума балаў (27 балаў)		
------------------------------	--	--

Прачытайце тэкст і выканайце заданні 19 – 26

Понеже от прирожения звери, ходящие в пустыни, знают ямы своя; птицы, летающие по воздуху, ведают гнёзда своя; рыбы, плавающие по морю и в реках, чуют виры своя; пчёлы и тым подобная боронят ульев своих, – тако ж и люди, игде зродилися и ускормлены суть по Бозе, к тому месту великую ласку имають.

Заданні 19 – 26 (11 балаў)

19. Сфармулуйце галоўную думку ўрыўка.

(1 бал)

20. Назавіце аўтара гэтых слоў.

(0,5 бала)

Балы	
1	2
.....
—	—
.....

20.1. Галоўны ўклад аўтара гэтых слоў у беларускую культуру?

Балы
1 2

(0,5 бала)

21. Прадстаўніком якой эпохі ён быў?

(1 бал)

21.1. Падбярэце сінонімы да слова, якое называе гэту эпоху.

(1 бал)

22. Назавіце прозвішча яшчэ аднаго вядомага беларуса – прадстаўніка той эпохі, і самы вядомы яго твор.

(1 бал)

23. Прывядзіце прыклад фразеалагізма, у якім гаворыцца пра любоў да Радзімы.

(1 бал)

24. Раствлумачце знакі прыпынку ў наступных сказах. Пасля нумару знака прыпынку пастаўце выбранае тлумачэнне пад пэўнай літарай. Пад нумарам 0 даецца ўзор.

Понеже от прирожения звери, ходящие в пустыни, (0)_____ знают ямы своя; (1)_____птицы, летающие по воздуху, (2)_____ведают гнёзда своя; (3)_____рыбы, плавающие по морю и в реках, (4)_____чуют виры своя; (5)_____пчѣлы и тым подобная боронят ульев своих, – (6)_____тако ж и люди, игде зродилися и ускормлены суть по Бозе, (7)_____к тому месту великую ласку имають.

А – дзеепрыметны зварот;

Б – даданая частка складаназалежнага сказа;

В – часткі складанага бяззлучнікавага сказа.

(3,5 бала)

25. У табліцы насупраць прыкладу пры дапамозе знака + пазначце, адносіцца або не слова да ўстарэлай лексікі. Пад нумарам 0 даецца ўзор.

№	Прыклад	Так	Не
0.	птицы		+
1.	пчэлы		
2.	такі ж		
3.	понеже		
4.	в реках		

(1 бал)

26. Раствлумачце сэнс выразу *великую ласку имеют*.

(0,5 бала)

Балы
1 2

Сума балаў (11 балаў)